

Lausunto Etelä-Karjalan ohjelmasta vuosille 2026-2029

Ympla 15.10.2025 § 41
169/11.00.01/2025

Valmistelija

Ympäristönsuojelusihteeri Juha Tervonen
puh. 040 568 6818
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Etelä-Karjala-ohjelmaa on valmisteltu laajassa maakunnallisessa yhteistyössä vuosien 2024 ja 2025 aikana. Valmistelua on tehty sekä erillisten tilaisuuksien ja kyselyjen puitteissa että monien temaattisten verkostojen parissa. Maakuntaohjelmatyötä ohjaavat laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan toimeenpanosta (ns. ALKE-laki, 756/2021) sekä pitkän aikavälin tavoitteiden osalta maankäyttö- ja rakennuslaki. Maakuntahallitus on 22.9.2025 hyväksynyt ohjelman sekä sen ympäristöselostuksen asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Maakuntaohjelma on keskipitkän aikavälin aluekehitysohjelma, jossa esitetään maakunnan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat alueen kehittämisen tavoitteet vuosille 2026–2029. Maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa toiminnassaan huomioon maakuntaohjelma ja edistää sen toteuttamista. Maakuntaohjelmalla ohjataan maakuntaan osoitettujen alue- ja rakennepoliitiikan varojen käyttöä.

Tavoitteet

Strategiset valinnat 2026–2029 toimeenpaneavat pitkän aikavälin visiota ja muodostavat kunnanvaltuustokauden maakuntaohjelman.

- Kansainvälisesti osaava -tavoitetta edistetään panostamalla investointeihin painottaen vihreää siirtymää, osaamiseen ja koulutukseen sekä yrittäjyyteen ja työllisyyteen.
- Yhteisöllisesti rajalla -tavoitetta edistetään kehittämällä kulttuuria ja elämyksiä, panostamalla nuorten hyvinvointiin ja kannustalla muutosvalmiuteen sekä varautumiseen.
- Saavutettavasti Saimaalla -tavoitetta edistetään luomalla hyvinvointia luonnosta ja luonnolle, kehittämällä raideliikennettä sekä digitaalista saavutettavuutta.

Näihin valintoihin kohdentuvilla toimilla halutaan edistää Etelä-Karjalan elinvoimaa huomioiden kansainvälisyys, kestävyys ja kokonaisturvallisuus läpileikkaavasti. Jokaiseen valintaan kytkeytyy lyhyt ohjelmakuvaus ja kärkihanke, joka ilmentää ajankohtaista kehittämiskokonaisuutta. Kärkihankkeiden edistämiseksi tehdään maakunnallista, yliaalueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä.

Innovaatiostrategiaan 2026–2029 sisältyvät tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) -tavoitteet nojautuvat Etelä-Karjalan perinteisiin vahvuuksiin (puhtaat energiaratkaisut, teollinen bio- ja kiertotalous) ja avaavat myös mahdollisuuksia uusille, ajankohtaisille avauksille (kokonaisturvallisuus). Etelä-Karjala profiloituu vaikuttavuutta tavoittelevana TKI-maakuntana, jossa innovoimme kestävän ja turvallisen

kasvun ratkaisuja. Läpileikkaavina teemoina ovat kasvuyrittäjyys ja digivoima.

Esittelijä

Ympäristönsuojelusihteeri Tervonen Juha

Ehdotus

Luumäen kunnan ympäristölautakunnan mielestä ilmastomuutoksen hillintä sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on nostettava vielä voimakkaammin esille. Uudet investoinnit fossiilisista polttoaineista luopumiselle on nostettava entistä enemmän esille kuten tuuli- ja aurinkovoima. Vihreän siirtymän hankkeista esim. vetytalous on saatava etenemään maakunnassa paremmin. Hiilidioksidin talteenotto on yksi potentiaalinen keino vähentää hiilidioksidipäästöjä ilmakehään yhdessä muiden keinojen kanssa. Hiilidioksidin talteenottoon on olemassa useita tekniikoita, mutta sitä ei ole kaupallistettu laajamittaiseen käyttöön. Hiilidioksidin talteenoton, varastoinnin ja hyödyntämisen mahdollisuuksia on kehitettävä.

Etelä-Karjalan maakunnan tavoite kohti hiilineutraalia maakuntaa on tarkoittaa liikenteen siirtämistä maanteiltä rautateille. Tässä pitäisi edelleen tuoda voimakkaammin esille myös lähiliikenteeseen panostaminen, juna pitäisi saada pysähtymään henkilöliikenteen takia myös Luumäellä Taavetissa. Lisäksi on myös raskaan kumipyöräliikenteen siirtymistä sähköiseen käyttövoimaan edistettävä voimakkaasti.

Ympäristövastuullisen Etelä-Karjalan pitäisi myös voimakkaammin kehittää kestävää luonnonvarojen käyttöä. Yksi keino tähän on kannustaminen voimakkaammin kiertotalouden mahdollisuuksiin, esimerkkinä mm. valtavien jätekivikasojen hyödyntäminen. Kestävän luontomatkailun tukeminen eri rahoituslähteistä sekä kehittämiseen -että erilaisiin investointeihin on erittäin tärkeää.

Luumäen kunnan ympäristölautakunnalla ei ole muutoin huomautettavaa Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaan vuosille 2026–2029 sekä sen ympäristöselostukseen.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.